

Jaarverslag steen- en
kerkuilenwerkgroep
Hei-Heg-Hoogeind
2024 Heeze-Leende

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Inhoudsopgave

<i>Inleiding jaarverslag</i>	3
<i>Controle steenuilen 18 mei 2024</i>	4
<i>Broedresultaten van de steenuil in ons werkgebied 2024</i>	5
<i>Overzicht broedgevallen steenuilen vanaf 2005</i>	8
<i>Verslag Broedcontrole ronde kerkuil 8 juni 2024</i>	11
<i>Broedresultaten kerkuil in ons werkgebied 2024</i>	12
<i>Overzicht nest- en broedsucces van afgelopen 10 jaren van de kerkuilen</i>	14
<i>Verslag najaar-schoonmaak 26 oktober 2024</i>	
<i>Fotocollage gastgevers</i>	19
<i>Werkgroepleden</i>	21
<i>Algemene rubriek</i>	22
Extra in het zonnetje	22
IVN Eindhoven	22
Mevrouw Sluiter	23
Ervenplus 4.0	23
Braakbalonderzoek.....	23
Veiligheid	24
Camera's in uilenkasten	25
Asieluilen	25
<i>Ringen en terugmeldingen</i>	26
<i>Communicatie en PR</i>	28
<i>Torenavalken</i>	29
Controles torenvalkkasten	30
Resultaten broedgevallen Torenavalken 2024	30
<i>Tot slot</i>	34
<i>Colofon</i>	34

De uilenwerkgroep is een onderdeel van de Plattelandsvereniging Hei-Heg en Hoogeind uit Heeze-Leende en stelt zich ten doel het beschermen van de steen- kerkuil en torenvalk. De uilenwerkgroep wordt gefaciliteerd vanuit het coördinatiepunt Landschapsbeheer van het Brabants Landschap.

Foto voorpagina : gastgever Rens Kuijten

Inleiding jaarverslag

Een van de natste (voor)jaren sinds 100 jaar. Volgelopen kelders, verlate zaaitijden van diverse gewassen, ondergelopen weilanden en bouwlanden en mogelijk ook ondergelopen muizenholletjes. Dat laatste zou wel eens van invloed kunnen zijn geweest voor het minder goed verlopen broedseizoen van met name de kerkuil en torenvalk en in mindere mate, maar toch ook wel merkbaar, van de steenuilen. Dit kun je terugzien in de resultaten (cijfers) van dit broedseizoen. Toch ook weer enkele leuke

vangsten van steen- en kerkuilen die een hele reis hebben gemaakt om in onze regio te gaan broeden. We hebben ook weer enkele nieuwe gastgevers mogen begroeten. Marijn Ras en Jan Verhoeven. Andere gastgevers werden aangenaam verrast door een broedgeval van kerk- of steenuil. Zie verderop in dit verslag. Verder ook even extra aandacht voor enkele personen die onze werkgroepleden tijdens de controledagen faciliteren in de vorm van eten en drinken. Bij deze iedereen bedankt voor zijn of haar inzet voor onze werkgroep.

Controle steenuilen 18 mei 2024

Na een kopje koffie van Jo en de briefing van Adrie vertrokken we met 14 personen verdeeld over 5 groepjes met aanhangwagen, ladders, mappen met adressen van gastgevers en invulformulieren naar de diverse locaties in de gemeente Heeze-Leende. We werden vergezeld door Karlijn Staals als gast en Frans Bakx als aspirant lid van de werkgroep. Rond de middag waren alle groepen weer terug op de basis en konden we genieten van een lekkere lunch verzorgd door Krijn. Nadat de verschillende groepen hun bevindingen hadden toegelicht nam de coördinator de gelegenheid te baat om Krijn, Jo en Peter even in het zonnetje te zetten. Na de middag zijn de eerste 7 steenuilen geringd.

Voorlopige resultaten van deze controle aangevuld met extra informatie.

In totaal werden 66 kasten gecontroleerd waaronder 2 torenvalkkasten. In een van de torenvalk kasten werd een broedsel van 3 eieren geconstateerd. In de 64 steenuil kasten werden 30 broedgevallen vastgesteld waarvan 3 op nieuwe locaties. Met name dit laatste is altijd bijzonder verrassend. In 16 kasten zat de ouderuil op eieren, in 14 kasten op jongen. Totaal aantal eieren betrof 60, totaal aantal kuikens 46. 15 oudervogels waren geringd, 12 ongeringd. 12 van de geringde uilen werden vorig jaar ook in dezelfde kast aangetroffen.

Extra informatie:

Naast deze 30 broedgevallen werden bij 5 andere kasten sporen van andere gevleugelde bewoners zoals spreeuwen, mezen en holenduiven gevonden. Op de volgende locaties werden voor het eerst broedende steenuilen aangetroffen:

- Fam Boelens op t Kreijl.
- Manege Meulendijks.

- Bij fam vd Plas werd, na afwezigheid van 7 jaren, opnieuw een broedsel aangetroffen.

Bij Floor Heymans werd enkele jaren achtereen een broedend steenuilenpaar aangetroffen in de kerkuilenkast. Dit jaar hebben ze voor de nieuwe steenuilenkast in de achtertuin gekozen.

In de boomgaard van Frans Rutten werden braakballen en schilfertjes aangetroffen in de kast. Waarschijnlijk zijn dit sporen uit het verleden en is niet duidelijk vast te stellen of deze kast recentelijk nog is gebruikt.

De kast bij Marijn Ras op de B. Vogelslaan is niet bezocht maar in de directe buurt wordt af en toe wel een steenuil gezien.

Zeer jammer is dat in de kast van ons werkgroep lid Dian Maas voor het eerst in 15 jaar geen broedende uil is aangetroffen. Er zijn wel vaak sporen van mogelijk een steenmarter gezien. Gelukkig is het uiltje recentelijk nog wel gehoord en gezien. Hopelijk kunnen we volgend jaar weer genieten van een nieuw broedgeval.

Eerder werd in de uilenkast bij de fam. Staals in Soerendonk al een broedende steenuil op 3 eieren vastgesteld. Ook in de 3 kasten met camera's van Mark, Peter en Adrie wordt momenteel gebroed en heeft de fam. Bierings op de Renheide mogelijk weer een vrij broedpaar.

In 2 á 3 gevallen zou er sprake kunnen zijn van martersporen.

Tegenover Dorus Verstappen zou sprake kunnen zijn van een vrij broedpaar.

Aan de Hemelrasten werd een eikenboom omgezaagd waar een steenuilenkast in hing. Kast en boom zijn verdwenen.

We kunnen voorlopig concluderen dat de resultaten niet tegenvallen en hopen dat er

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

tijdens het verloop van het broedseizoen niet te veel broedsels mislukken.

Broedresultaten van de steenuil in ons werkgebied 2024

Tabel:1

Kastnr.	Gastgever	Aantal eieren	Aantal jongen	Aantal uitgevlogen jongen	Eerste eilegdatum	Opmerkingen
71-1	Ansem v J	4	4	3		
	Bakermans P	3	3	3		
71-2	Bax N	5	4	3		
71-3	Bierings Graaf	?	?	?		
	Boelens Fam	4	0	0		mislukt
71-5	Bree van T	4	4	4		
71-8	Bree-Dommels v L	4	4	4		
71-11	Breeje den	3	0	0		mislukt
	Ceelen C	4	0	0		mislukt
	Dijstelbloem E	4	0	0		mislukt
	Duisters M	3	1	1		
71-36	Haan de H	0	0	0		activiteit uiltjes worden gehoord.
71-37	Hamers	4	3	3		
71-39*	Havik Mieke	4	3	3		
71-41	Heymans Floor	4	4	4		
71-51	Jansen J	3	2	2		

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

71-56	Kruis vd P	2	1	1	
71-64	Lammers	2	1	1	Dood uiltje gevonden
	Loo vd M	3	3	0	mislukt
71-68	Louw de Peer	4	0	0	mislukt
71-70	Maas P	4	4	4	
71-71	Mc Sweeney	0	0	0	activiteit uiltje in schuur
	Meulendijks (manege) Wei	3	0	0	mislukt
	Meulendijks (manege) singel	3	3	3	
71-72	Meijl v P	4	3	1	2 uiltjes gepredeerd.
71-73	Middelaer vd L	3	3	3	
71-78	Noordman G Klooster	3	3	3	1 dood jong uiltje.
71-80	Noordman G Past th.	4	0	0	mislukt
71-86	Olivier	5	3	0	mislukt
71-88	Plas vd	3	0	0	mislukt
	Rijsingen van	5	5	5	1 dood uiltje gevonden.
	Rijers D	3	3	2	
	Scheepers a Heeze	4	4	3	1 jonge dode uil in kast.
	Scheepers F Sterksel	4	4	4	
71-75	Slegers G*	0	0	0	activiteit 2 ouderuilen in kast.
	Staals A	3	2	2	
	Staals G	3	3	3	
	Sterenbos fam.	3	3	3	
	Veldhoven van	?	?	?	activiteit uiltjes gehoord en gezien.
	Vermeer	4	0	0	mislukt, gepredeerd.
	Willems	4	0	0	mislukt
	Winters Roel	0	0	0	activiteit, in voorjaar uiltjes gezien
totaal	36 broedgevallen	129	80	68	11 mislukte gevallen

?=Wel broedgeval maar geen aantallen bekend.

vb= vrij broedgeval

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Toelichting tabel:

We zien in de tabel dat op het eind van het broedseizoen toch 11 van de 36 broedgevallen zijn mislukt (zijn geen jongen uitgevlogen). 10 van deze gevallen zijn mislukt in de eifase en 2 in de jongenfase. Bij 12 van de broedgevallen zijn minder jongen uitgevlogen dan dat er eieren zijn gelegd. Er zijn 4 broedsels waar later ook nog eens dode uiltjes in of buiten de kast zijn waargenomen. In 5 gevallen werd wel activiteit waargenomen in de vorm van aanwezigheid van de uilen en of het horen van de zang en of roep. Deze cijfers laten zien dat het succes van dit broedseizoen minder is dan voorgaande jaren met uitzondering van 2022 wat mogelijk terug te voeren is op dit natte (voor)jaar. Vele kasten met broedsels waren erg nat wat mogelijk de gezondheid van de uiltjes niet ten goede is gekomen. Het gemiddelde aantal uitgevlogen uiltjes per broedsel ligt ook een stuk lager dan in een normaal seizoen. Zie tabel "gemiddelden 2024".

Noemenswaardig om te vermelden is dat:

- Bij de fam van de Plas na enkele jaren afwezigheid weer een broedsel is geconstateerd. Helaas is dit mislukt.
- Bij fam de Haan zijn de uiltjes dit jaar niet tot broeden gekomen. Hopelijk volgend seizoen meer succes.
- Bij de manege Meulendijks werd in de kast aan het schuurtje in de wei na lange jaren weer een broedgeval vastgesteld. Ook dit leidde niet tot succes. Wel was het broedgeval dicht bij de manege succesvol.

Tabel:2

Gemiddelden 2024	
Gemiddeld aantal eieren per broedsel	3,58
Gemiddeld aantal jongen per broedsel	2,2
Gemiddeld aantal uitgevlogen jongen	1,88

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Nestsucces: percentage nesten waar tenminste 1 jong uitvliegt. Van de 36 nesten zijn er 24 succesvol d.w.z. in deze 24 nesten is minimaal 1 uiltje uitgevlogen. Dit is een nestsucces van 67 %

Broedsucces: Is het gemiddelde aantal uitgevlogen steenuiltjes per broedsel. Uit de 36 broedsels zijn 68 uiltjes uitgevlogen. Dit is een broedsucces van 1,88. Dit is tot nu toe in onze geschiedenis het laagste aantal uiltjes per broedsel wat uitgevlogen is. Ook dit getal geeft aan dat het broedseizoen voor de steenuiltjes matig tot slecht is geweest. Hoe zich dit verhoudt tot andere jaren is terug te vinden in tabel "overzicht nestsucces en broedsucces van afgelopen jaren".

Overzicht broedgevallen steenuilen vanaf 2005

Tabel: 3

Jaar	Broedgevallen kast	Vrij broedgeval	Territorium	Aantal eieren	Aantal kuikens	Aantal uitgevlogen jongeren
2005		1				
2006	2					
2007	4	1				
2008	6			25	15	nb
2009	5			27	19	nb
2010	6		1	25	22	nb

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

2011	6		11	24	15	9
2012	6		7	21	15	12
2013	10	1	2	40	27	18
2014	10	2	5	36	23	22
2015	15	1	3	64	25	18
2016	16			66	54	51
2017	18		2	74	65	61
2018	22		2	93	74	72
2019	23			116	95	90
2020	30	2	3	122	99	69
2021	35	2	3	144	102	93
2022	32	1	1	104	80	57
2023	40	1	4	159	112	92
2024	36	?	5	129	80	68

nb = niet bekend

Overzicht nest- en broedsucces steenuilen van de afgelopen 10 jaren

Tabel 4

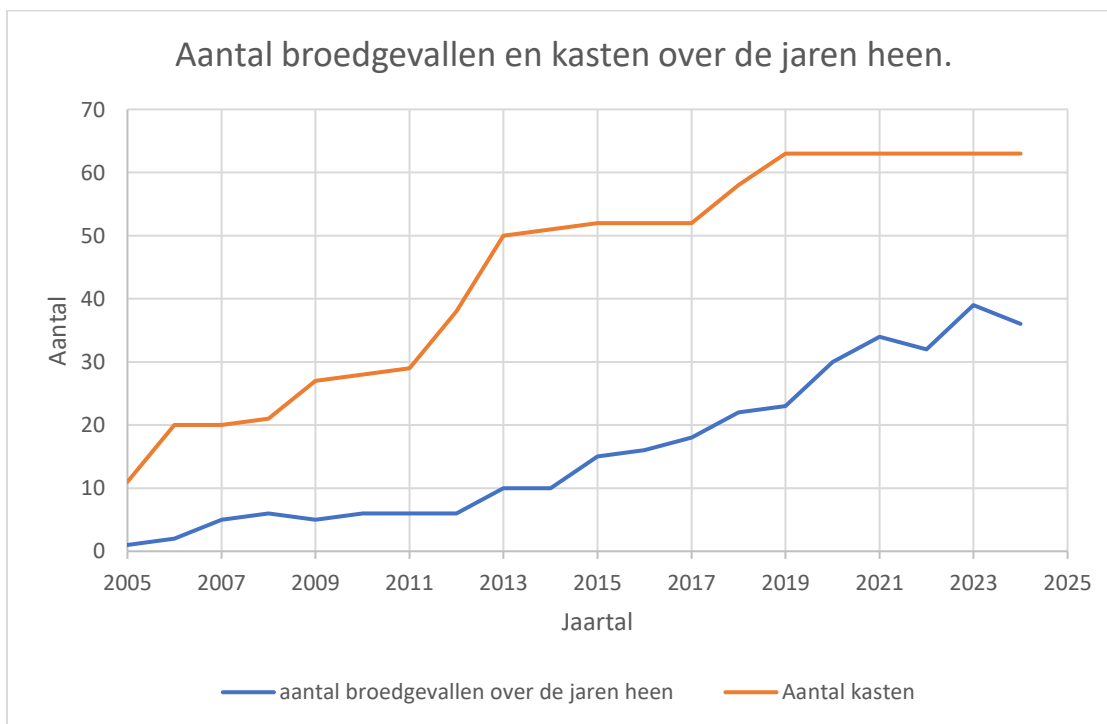
Jaar	Gem. aantal eieren	Gem aantal jongen per broedsel	Broedsucces	Nestsucces %
2015	4,06	1,46	1,13	44
2016	4,12	3,37	3,18	88
2017	4,11	3,61	3,38	89
2018	4,22	3,36	3,27	95
2019	5,27	4,31	4,09	91
2020	3,80	3,09	2,15	75

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

2021	4,24	3.00	2,70	65
2022	3,24	2,5	1,80	63
2023	3,9	2,7	2,2	66
2024	3,58	2,2	1,88	67

Grafiek waarbij het aantal kasten is weggezet tegen het aantal broedgevallen van de steenuilen door de jaren heen.

Toelichting grafiek:

We zien dat vanaf 2019 het aantal kasten nagenoeg gelijk is terwijl het aantal broedgevallen blijft stijgen.

Verslag Broedcontrole ronde kerkuil 8 juni 2024

Met 4 ploegen van 2 a 3 personen vertrokken we zaterdagochtend weer vanuit de kantine naar de geplande locaties. Dit maal vergezeld door Marco Boon, onze nieuwe secretaris van Hei-Heg en Hoogeind, als gast. Als we 's-middags de lunch van Krijn hebben verorberd, wisselen de groepen hun resultaten van die ochtend met elkaar uit. Na de middag worden de hoge kasten door een select groepje gecontroleerd waarbij we gebruik maken van harnas met valbeveiliging.

De resultaten van deze dag op een rij:

In totaal werden 48 kasten gecontroleerd waaronder 30 kerkuilkasten en 17 steenuilkasten. Deze laatste zijn op 18 mei ook al gecontroleerd maar toen zaten de ouderuilen nog op eieren.

In de 30 kerkuilkasten troffen we in totaal 6 broedsels aan. Heel bijzonder en leuk dat bij mevr. Sluiter op Euvelwegen voor het eerst een broedgeval van de kerkuil werd vastgesteld. In 2 kasten werd activiteit waargenomen in de vorm van een uil of braakballen. In een nieuwe kast werden weliswaar geen sporen aangetroffen maar zit wel een uil in de buurt. In een kerkuilenkast werd de latrine van een steenmarter aangetroffen. In 4 kasten werden nesten van andere vogels gevonden. De rest was leeg. We hebben 2 terugmeldingen van kerkuilen:

L174249 uit de kast van Mevr. Sluiter :Dit is een Belgische uil waar de juiste locatie nog van wordt opgevraagd.

5607664 uit de kast van Rens Kuijten: Deze uil is vorig jaar als ouderuil geringd door Erik op het Peelven in Sterksel.

In de 17 steenuilkasten troffen we in 8 kasten jonge uilen aan. 2 Kasten waren helemaal leeg. In 4 kasten troffen we alleen 1 of 2 koude eieren aan zonder ouderuilen. 1 kast met 4 koude eieren en spinnenweb voor de in- en uitgang. 1 kast met duidelijk gepredeerde eieren. Deze 8 gevallen worden als mislukt beschouwd. Bij 7 van deze gevallen is het moeilijk om een directe oorzaak van de mislukking vast te stellen maar een gedeelte zal ook te maken hebben van ongewenst bezoek of een oorzakelijk verband met voedselaanbod. In veel steenuilkasten zien we ook sporen van vogelprooien wat mogelijk te maken heeft met minder muizen. Op een locatie zat nog een ouderuil op 4 eieren te broeden.

Bij de steenuilen vonden we 3 terugmeldingen (3 geringde uilen):

3853472 bij Marco. Zelfde terugmelding als vorige keer.

3787818: bij G Noordman.

3885358: bij Rijers. Zelfde uil als vorige keer.

Verder troffen we 3 ongeringde uilen aan waarvan er een werd geringd.

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Broedresultaten kerkuil in ons werkgebied 2024

Tabel:5

kastnr	gastgever	aantal eieren	aantal kuikens	aantal uitgevlogen jongen	opmerkingen
	kerk Providentia	3	3	3	
	Hester Wildenberg	3	3	3	
	Fam. v Rijsingen	6	4	3	4 ^e uil zou evt ook uitgevlogen kunnen zijn.
	J Verhoeven	2	0	0	mislukt
	Rens Kuijten	3	3	3	
	Riaan Strijdom	?	1	1	Niet zeker hoeveel jongen uitgevlogen zijn.
	Janus v Hooff	2	2	1?	1 jong zou uitgevlogen kunnen zijn.
	Gemeentewerf	0	0	0	activiteit
	Mevr Sluiter	3	2	2	
totaal	8 broedgevallen	23	18	16	

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Activiteit: Dit wil zeggen dat er in de kasten ofwel uilen gezien zijn, of andere sporen zoals braakballen. Bij deze laatste categorie betreft het ook braakballen waarvan niet duidelijk is hoe vers deze nu zijn. Wel is er van uit gegaan dat deze nog van dit jaar moeten zijn omdat in de najaar controle van het jaar eerder hier geen of minder braakballen in lagen.

Nestsucces: Percentage nesten waar tenminste 1 jong uitvliegt. Van de 8 nesten zijn er 7 succesvol, d.w.z. in deze 7 nesten is minimaal 1 uiltje uitgevlogen. Dit is een nestsucces van 88%.

Broedsucces: Is het gemiddelde aantal uitgevlogen kerkuilen per broedsel. Uit de 8 broedsels zijn 16 uiltjes uitgevlogen. Dit is een broedsucces van 2. Hoe zich dit verhoudt tot andere jaren is terug te vinden in tabel "overzicht nestsucces en broedsucces van afgelopen jaren".

Tabel:6

Gemiddelden 2024	
Gemiddeld aantal eieren per broedsel	2,87
Gemiddeld aantal jongen per broedsel	2,25
Gemiddeld aantal uitgevlogen jongen	2

Bovenstaande gegevens moeten met enige voorbehoud beschouwd worden aangezien bij niet alle broedgevallen duidelijk is hoeveel eieren, jongen zijn geweest.

Overzicht nest- en broedsucces van afgelopen 10 jaren van de kerkuilen

Tabel 7

Jaartal	Gem. aantal eieren ¹	Gem aantal jongen per broedsel ²	Broed succes	Nestsucces %
2015	3,66	3,00	2,16	100
2016	5,22	5,11	4,11	88
2017	3,88	3,88	2,55	89
2018	4,16	3,33	3,00	83
2019	4,92	4,84	4,31	92
2020	4,57	2,85	2,40	71
2021	4,40	2,80	2,80	80
2022	3,3	1,7	1,7	67
2023	4,3	3,6	3,6	88
2024	2,87	2,25	2	88

¹Gemiddeld aantal eieren is bij benadering omdat niet altijd in de ei-fase gecontroleerd kan worden.

²Gemiddeld aantal jongen per broedsel is het gemiddelde van het aantal jongen die in het nest geteld zijn.

T.o.v. vorig jaar een broedgeval minder. Het gemiddelde aantal eieren en jongen per broedgeval ligt duidelijk lager dan vorig jaar. Dus hier lijkt toch wel sprake van een minder voedselaanbod (muizen). Dit zien we ook terug bij de torenvalken waar we een aanzienlijk aantal minder broedgevallen tellen.

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Verslag najaar-schoonmaak 26 oktober 2024

De weergoden zijn ons goedgezind. De zon schijnt en in de loop van de ochtend en middag tikt de temperatuur 21 graden aan.

Na een kopje koffie van Jo vertrekken we met 5 groepen voorzien van routes en andere benodigheden om de kasten te checken en eventueel schoon te maken. 'S middags staat Krijn weer klaar met de heerlijke lunch.

Tijdens de ronde van vandaag zullen we in een aantal steenuil kasten een z.g.n. marterslot in de martersluis plaatsen om het eventuele indringers nog moeilijker te maken. Zie foto. Verder zullen we zoveel mogelijk braakballen van met name de kerkuil verzamelen voor onderzoek naar diverse muizensoorten. Ook worden braakballen gebruikt voor schooleducatie.

'S middags worden bij Rens Kuijten aan de Vlaamseweg vaste ankerpunten aangebracht waarna de kasten worden schoongemaakt met de valbeveiliging. Hierna volgt nog de schoonmaak van een viertal andere hoge kerkuil kasten met de valbeveiliging. Dit alles zal worden uitgevoerd met de werkgroepleden die een veiligheidskursus gevolgd hebben.

FIGUUR 1 MARTERSLOT

Op het einde van de dag hebben we in totaal 70 kasten gecheckt en al of niet schoongemaakt.

Bijzonderheden:

In 7 kasten worden steen of kerkuilen aangetroffen al of niet geringd. 2 van de 3 ongeringde steenuilen worden op locatie door Erik geringd.

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Tabel: 8

Tabel aangetroffen uilen- en martersporen

gastgever	Soort uil	ring	opmerking	martersporen
J Janssen	steenuil	Geringd 3853456	Uil op deze locatie bekend	
Frans Scheepers	steenuil	ongeringd	Ter plekke geringd 3919630	
Dries Rijers	steenuil	ongeringd	Ter plekke geringd 3919631	
Manege Meulendijks	steenuil	ongeringd	Zie foto	
Mevr Sluiter	kerkuil	L174249	Uil op deze locatie bekend	
Rens Kuijten	2x kerkuil	L176083	Uil op deze locatie bekend	
		5607664	Uil op locatie bekend	
Adrie Scheepers	steenuil	3866461	Uil op deze locatie bekend	
Zwetsloot				Latrine in kast aanwezig + gepredeerde duif.
J Janssen				Vraatsporen marter
Molenkamp				Vraatsporen marter

Overige bijzonderheden

Tijdens de inspectie bij de steenuilenkast bij zorgboerderij het Peelven werden we gade geslagen door een steenuil boven op de balk in de paardenschuur. Dit is zijn vaste plek waar hij vaker gesignaleerd wordt, echter onze kast laat hij links liggen.

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Braakballen:

Een aantal partijen worden opgestuurd naar de vereniging voor zoogdieren alwaar ze worden uitgeplozen. Uit sommige kasten kwamen te weinig braakballen voor een zinvol onderzoek.

Bij een aantal kasten dienen reparatiewerkzaamheden te worden uitgevoerd. Ook zullen er een aantal kasten worden vervangen en weggehaald. Dit willen we komende winter realiseren.

We zijn als werkgroep voornemens een gastgeversavond te organiseren in 2025.

Binnenkort volgt weer een (herhalings) klimcursus georganiseerd door Brabants Landschap.

Braakbalverzameling

Werkgroep najaars controle

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Fotocollage gastgevers

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Werkgroepleden

- Erik van Asten
- Peter van Rijsingen
- Dian Maas
- Jack v.d. Palen
- Peter Kerkhofs
- Jan van de Laar
- Wim Cardinaal
- Chantal Ruigrok
- Frans Joosten
- Harrie Timmermans
- Frans Baudoin
- Roel van Dijk
- Frans Bakx
- Adrie Staals (coördinator)

Ons nieuw werklid Frans Bakx samen met Chantal Ruigrok

Frans Baudoin en Roel van Dijk in actie

Harrie en Mark tijdens de controle

Werkgroeplid Jan van de Laar met een lekker kopje soep

Algemene rubriek

Extra in het zonnetje

Tijdens de voorjaarscontrole op 18 mei werden Krijn van den Hoven en Jo van Rijsingen extra in het zonnetje gezet omdat zij zich de afgelopen 10 jaar in hebben gezet voor de verzorging van de werkgroep. Jo zorgt altijd voor een lekker kopje koffie in de ochtend en voor de zeep en handdoek om onze handen te wassen zodat we op een hygiënisch verantwoorde manier met de lekkere middaglunch kunnen beginnen die al deze tijd door Krijn verzorgd is met veel enthousiasme.

Beiden werden door de coördinator bedankt voor hun inzet. Dit werd ondersteund door een presentje wat werd overhandigd.

Bedankt Jo en Krijn en we hopen nog jaren van jullie diensten gebruik te kunnen maken.

IVN Eindhoven

Jeugd IVN op pad met een echte uilenman (door: CORIEN VAN DEN HEUVEL)

Altijd al alles willen weten over uilen, die mysterieuze vogels? Wat eet een uil? Hoe leeft een uil eigenlijk? Kan een uil goed zien in het donker? En kan hij ook mensen aan vallen? Adrie Staals is uilenbeschermer van het eerste uur in Heeze-Leende. Deze uilenman weet niet alleen heel veel over uilen, hij kan er ook goed over vertellen.

Op vrijdagavond 15 november om 19 uur verzamelen 14 kinderen met begeleiders en ouders bij de werkschuur van Brabants Landschap midden in de Herbertusbossen in Heeze. Daar staat uilenman Adrie al klaar met uilenkasten, opgezette uilen en braakballen. Hij vertelt over de 6 soorten uilen die in Nederland leven en dat ze zo goed kunnen horen. En dat ze hun kop helemaal achterstevoren kunnen draaien en zulke scherpe ogen hebben. En dat ze kunnen vliegen zonder geluid te maken. Nou, dat maakt wel indruk: zo'n perfecte jager. Pech voor de muis, met huid en haar verslindt hij zijn favoriete prooi. Botjes, pootjes en haren braakt hij weer uit in een braakbal. Adrie laat ons ook nog de roepen van de 6 uilen horen. Wat een variatie en wat een griezelig, spookachtig gekrijs maakt die kerkuil! Wel jammer dat de meeste uilen nachtroofvogels zijn, het is zo moeilijk om er één te zien. Voor een glimp van een bosuil of om een oehoe te horen gaan we op pad, voorzien van zaklampen. Het donkere bos is avontuurlijk voor de een, spannend en een beetje eng voor de ander. Hand in hand lopen kan het minder eng maken. Het is droog en windstil en wat horen we in de verte? Een bosuil reageert op de geluidsopname van Adrie. In hele oude

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

hoge, dikke bomen ontdekken we holtes waarin bos uilen overdag slapen. We lopen verder door de modder en de herfstbladeren, dan horen we dichtbij luid en duidelijk: oehoe-oehoe. Zaklampen uit, spits je oren en goed luiste ren! Hé, een veer, van een bosuil? Dat is te mooi om waar te zijn, van een duif helaas. De bosuil laat zich niet zien, maar we hebben hem wel heel goed gehoord. We komen om 20.30 uur terug bij de werkschuur. Er worden braakballen uitgedeeld en die gaan we een keer met zijn allen uitpluizen. Bedankt uilenman voor de spannen de, leerzame en leuke avond.

Mevrouw Sluiter

Eindelijk na zoveel jaren toch een broedgeval van een kerkuil. De kerkuilenkast bij mevrouw Sluiter op de zolder van het schuurtje hangt er al sinds 2011. Ondanks dat ooit eerder sporen van een kerkuil op de zolder werden gevonden is er

nooit een aanwijzing geweest dat er een broedgeval in de kast werd geconstateerd. Tot vorig najaar er met de schoonmaak enkele braakballen werden gevonden in de kast. Toch was de verassing enorm toen op 8 juni van dit jaar een broedgeval werd vastgesteld met 3 jonge kerkuilen en een geringde ouderuil. Deze ouderuil met ringnr L174249 bleek afkomstig te zijn uit Essen in België. (78 km) Onze gastgever mevr. Sluiter was bijzonder blij met deze ontdekking. Hier had zij zo lang op gewacht.

Mevrouw Sluiter

Ervenplus 4.0

Om de erven van sommige gastgevers meer biodivers te maken en daardoor de kans op een uilenpaartje wat groter te maken zijn de gastgevers in de gelegenheid gesteld om zich op te geven voor het project ervenplus 4.0 Met **ErvenPlus** kunnen maatregelen op het erf genomen worden om deze meer geschikt te maken voor onze uilen en torenvalken. Men kan daarbij denken aan hagen, heggen, fruitbomen etc. Je kunt gebruik maken van **ErvenPlus** als je in het buitengebied woont. Samen met een veldmedewerker bekijk je wat je graag op je erf gerealiseerd zou willen zien: de erfscan. Het plantgoed, de nestkastjes en andere te leveren zaken worden uit het project gefinancierd. Zelf verzorgt u het planten, zaaien of ophangen van de nestkasten.

Braakbalonderzoek

Ook dit jaar deden we mee aan het braakbalonderzoek van Stichting zoogdieren. We verzamelden hiervoor uit een 6 tal kerkuilkasten de braakballen en stuurden deze 6 partijen op om ze uit te laten pluizen. Zie tabel. In de loop van het nieuwe jaar verwachten we de resultaten.

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Tabel:9

Tabel braakballen:

gastgever	Aantal braakballen	
Kerk Providentia	255	
Rens Kuijten	270	
Riaan Strijdom	45	
Twan Maas	38	
Janus v Hooff	40	
Mevr Sluiter	12	Te weinig om op te sturen.
Gemeentewerf Heeze	20	

Veiligheid

We blijven onze aandacht vestigen op veiligheid. Dit jaar hebben zich weer twee leden van onze werkgroep opgegeven voor een klimcursus voor beginners en gevorderden. Inmiddels hebben 7 leden van onze werkgroep de klimcursus gevolgd. Frans Bakx heeft op 27 november de cursus gevolgd en Adrie is op herhaling geweest.

Camera's in uilenkasten

Via www.nestkastnu.nl voor iedereen toegankelijk. Het gaat hier om beelden van steenuilen, kerkuilen, bosuilen en torenvalken in de nestkasten. Afgelopen jaar zijn er weer beelden te bewonderen geweest van de steenuilen in o.a. Leenderstrijp. Ook komend jaar zijn de camera's weer ingeschakeld om mee te kijken in de diverse kasten.

Naast bovengenoemde kasten hebben nog een tweetal andere gastgevers een camera in de kast waarmee ze de beelden op de eigen smartphone en pc kunnen bekijken. In de (nabije) toekomst zullen mogelijk meer camera's volgen. Voordeel is dat de controles minder stoornis gevoelig en veiliger uitgevoerd kunnen worden.

Asieluilen

Afgelopen zomer werden we benaderd door Anita van Doorn, een collega coördinator, die zich bezig houdt met een project over het uitzetten van asieluilen. Haar vraag was of wij enkele geschikte locaties hadden voor het uitzetten van een tweetal asieluilen uit het vogelasiel van Someren. We vonden twee locaties; een in de oude boomgaard van Betty Nieuwland en een in de tuin van Maarten en Marieke van Doorn. De uiltjes werden op 19 juli in de kasten geplaatst nadat we het voorportaalje van de kasten afgesloten hadden met kuikengaas. Er werden enkele muizen in de kast gelegd als reserve voedsel. De uilen werden 3 dagen vastgehouden om aan de kast te wennen en tussendoor nog gevoerd. Hierna werd het gaas weggehaald. De kasten werden nog enkele weken geobserveerd maar er werd geen uil meer gezien. Of deze uilen in de buurt van de kasten blijven of verder wegtrekken moeten we afwachten. Hopelijk worden ze in onze omgeving of elders nog eens teruggevangen om meer zekerheid over hun lot te krijgen.

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Ringen en terugmeldingen

In 2024 hebben we in totaal 99 uilen geringd waaronder 74 jonge steenuilen, 9 volwassen steenuilen, 16 jonge kerkuilen. Verder hadden we een 30 tal terugmeldingen van dode en levende uilen verdeeld over 25 Steenuilen en 5 kerkuilen. Van deze 30 terugmeldingen zijn 6 meldingen van dode uilen (1 kerkuil en 5 steenuilen) en 24 levend. (4 kerkuilen, 20 steenuilen) zie tabel.

Erik en Adrie zijn bezig met het ringen, meten en wegen van de steenuilen.

Tabel:10

Overzicht terugmeldingen van levende en dode uilen 2024

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Ringer	Ringnummer	Soort	Ringdatum	Ringlocatie	Melddatum	Vind locatie	Status
A v Doorn	5571132	ku	16-9-23	Waalre Achterste eind	21-3	VWaardseweg 37	dood
E v Asten	3905928	su	9-6-23	Heezerenbosch 10	18-5	T Kreijl 22	levend
KBI voor Natw	L176083	ku	17-6-22	Kasterlee Belgie	13 juli	Vlaamseweg 4	Levend 45 km
E v Asten	5607664	ku	26-7-23	Peelven 8	8 juni	Vlaamseweg 4	levend
W Beeren	3853472	su	21juni,19	Berg 1 Budel	18-mei	Heggerdijk 5	levend
W Beeren	3879169	su	10-6-21	Broekkant 2	25-5	Langstraat 2	levend
W Beeren	3853549	su	30-5-20	Past. Thijssln 33	25-5	Schutboei 13	levend
A Staals	3906231	su	25-5-24	Langstraat 2	8-6	Langstraat 2	dood
KBI voor Natw	L124665	ku	6-jun-11	Maaseik Belgie	27-jun	Albertln 19	Levend 32 km
KBI voor Natw	L174249	ku	2-6-23	Essen Belgie	8-6	Euvelwegen 1	Levend!! 78km
A.Staals	3906220	su	25-5-24	Kloosterlaan	22-6	Kloosterlaan	dood
E v Asten	3881714	su	28mei,22	Pastthln64	18-mei	Pastthln 64	levend
E v Asten	3906294	su	11-6-24	Hazenhurk 3	27-6	Hazenhurk 3	dood
E v Asten	3885389	su	23-jun-22	Hazenhurk3	18-mei	t Ven 11	levend
A.Staals	3919626	su	20-6-24	Broekerstraat 45	13-7	Broekerstraat 45	dood
A.Staals	3906269	su	3-6-24	Goorstraat 12	24-8	Goorstraat	dood
E v Asten	3872709	su	1juni,21	Bruggerhuizen 9	18-mei	Bruggerhuizen 9	levend
A Staals	3906254	tv	28-5-24	Burg Vogelsl	24-8	Burg Vogelsln	dood
A Staals	3906253	tv	28-5-24	Burg Vogelsln	24-8	Burg Vogelsln	dood
A Staals	3906251	tv	28-5-24	Burg Vogelsln	24-8	Burg Vogelsln	dood
A Staals	3906250	tv	28-5-24	Burg Vogelsln	24-8	Burg Vogelsln	dood
Beeren	3853534	su	28mei,20	Rul14a	18-mei	Rul 14a	levend
Beeren	3853516	su	28mei,20	Vlaamseweg 20	18-mei	t Heike 46	levend

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

W Beeren	3866464	su	18-5-21	Hazenhurk 3	18 mei	T Heike 46	levend
W Beeren	3853456	su	7-jun-19	Broekkant Budel	25-5	Cijnsgoed 3b	levend
W Beeren	3787830	su	27-5-23	Kerkhof 2	18-mei	t Ven 25	levend
W Beeren	3866463	su	18mei,21	Hazenhurk 3	18-mei	de Rul 3	levend
W Beeren	3866461	su	18mei,21	Hazenhurk 3	18-mei	Hazenhurk 3	levend
M de Boer	3881990	su	24-5-22	Haaksbergen	18 mei	Peelven 8	Levend !! 117km
E v Asten	3787818	su	27-5-23	T Ven 11	18 mei	Pastth 33	levend
E v Asten	3885381	su	24-5-22	Pandijk 8	18 mei	Boschhoven 36	levend
A Staals	3885358	su	9-6-22	Paaldijk 3	18 mei	Ronde Bleek	levend
A Staals	3872684	su	28-5-21	T Winkel Soerendonk	18 mei	D t hool Soerendonk	levend
E v Asten	3872663	su	26-5-21	Strijperstr 58a	29 mei	Strijperstr 58a	levend
totaal	34						

Communicatie en PR

Via verschillende media hebben we onze werkzaamheden van de uwg naar buiten gebracht. Hieronder een opsomming van een aantal nieuwsberichten van onze werkgroep:

- Februari Jaarverslag steen- en kerkuilenwerkgroep Hei-Heg en Hoogeind 2023
- Nieuwsbrief Hei-Heg en Hoogeind lente 2024
- Nieuwsbrief Hei-Heg en Hoogeind zomer 2024
- Nieuwsbrief Hei-Heg en Hoogeind winter 2024
- Artikel Heeze-Leende 24 “vrijwilligers vertellen”
- Voorjaar uilenles op basisscholen in Heeze.
- uilenles op basisschool St Jan te Leenderstrijp.
- 28 november jeugd IVN Eindhoven .

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

- Najaar uilenles op basisschool in Leende.
- Winter: uilenles de Talententoren in Sterksel.

Ook dit jaar werden weer uilenlessen verzorgd op scholen in Heeze, Leende, Sterksel en Leenderstrip.

Torenvalken

In 2019 is het project “torenvalken in de lift” van start gegaan. Doel van het project is om de populatie torenvalken in het buitengebied van Heeze en Leende een booster te geven door het plaatsen van extra torenvalkkasten waar de vogels in kunnen broeden. Gezien het karakter van dit project en de vele overeenkomsten met de werkzaamheden van de uilenwerkgroep is besloten om dit binnen de vereniging HHH te laten vallen onder de organisatie van de uilenwerkgroep. Wel is er een specifieke werkgroep opgericht om de werkzaamheden voortvloeiend uit dit project uit te laten voeren door deze leden. Als coördinator van deze sub werkgroep is Erik van Asten de verantwoordelijke man. E.e.a. wordt afgestemd met de coördinator van de uwg.

Leden van de torenvalkwerkgroep: Kees Schellens, Erik v Asten, Erik Verhappen, Peter Kerkhofs, Frans Joosten, Adrie Staals.

Controles torenvalkkasten

Controles op broedgevallen vinden plaats in april, mei en juni d.m.v. cameraobservatie. De periode waarover gecontroleerd wordt is langer dan die van de steenuilen omdat de broedperiode van de torenvalken over een langere periode plaats vindt. Na het vaststellen van de broedgevallen volgt een periode om de jonge torenvalken te ringen en volgt er ook nog een nacontrole op het broedsucces.

Resultaten broedgevallen Torenvalken 2024

Tabel:11

kastnr	locatie	plaats	eieren	jongen	uitgevlogen jongen	opmerkingen
1	Strijperstr 19	Leenderstrijp	6	6	6	
2	Heggerdijk	Leenderstrijp	5	0	0	mislukt
3	Jansborg	Leende	0	0	0	
4	Boschlaan	Heeze	0	0	0	
5	Zegge Moestuin	Heeze				
6	Kapelstraat	Leenderstrijp	0	0	0	
7	Heezerenbosch	Heeze	6	5	5	
8	Valkenhorst	Leende				
9	Peelven	Sterksel	5	5	5	

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

10	Leenderweg	Heeze	6	6	3	2 dode tv in kast
11	Ven t	Heeze	0	0	0	
12	Vlaamscheweg	Sterksel	6	6	4	
13	Broekerstraat	Leende	0	0	0	
14	Paaldijk 15	Leenderstrip	1	0	0	mislukt
15	Burg VogelsIn	Leende	5	5	1	4 dood in kast
16	Molenschut	Leende	0	0	0	
17	Past. ThijssenIn	Sterksel	4	1	1	
18	Paaldijk 3	Leenderstrip	0	0	0	
19	Strijperdijk	Leenderstrip	0	0	0	
20	Strijperstraat	Leenderstrip	0	0	0	
21	Langstraat	Leende	5	4	4	
22	Bruggerhuizen	Leende	5	4	4	
23	Strijperstraat	Leenderstrip	0	0	0	
24	Ronde Bleek	Sterksel	5	4	4	
25	Somerseweg	Heeze	0	0	0	
26	Zevenhuizen	Leende	0	0	0	
27	Stoeing	Sterksel	0	0	0	
28	Cijnsgoed 3b	Sterksel	0	0	0	
29	Pandijk 8	Sterksel	3	0	0	mislukt
totaal			64	46	37	

Bespreking resultaten:

Dit jaar zijn er duidelijk minder broedgevallen van torenvalken aangetroffen. In 13 van de 29 locaties werd een broedgeval geconstateerd. (Afgelopen 3 jaar betrof dit rond 20 gevallen.) Hiervan zijn er ook nog eens 3 mislukt. Van de 64 gelegde eieren zijn 46 eieren uitgekomen. Hiervan zijn 40 jongen geringd en uiteindelijk 37 jongen uitgevlogen. 4 jongen zijn dood teruggevonden in een kast. Op de 3 mislukte locaties zijn de eieren niet uitgekomen. Op 5 andere locaties zijn er 1 of meerdere eieren niet uitgekomen. Dus uiteindelijk zijn er van de 29 kasten maar 10 succesvol geweest.

Net als bij de uilen moet er dus sprake zijn geweest van minder voedselaanbod mogelijk als gevolg van een lagere muizenstand tgv het natte voorjaar. Er heeft geen onderzoek plaatsgevonden of bij de kasten die afgelopen jaren wel broedgevallen hebben voortgebracht de ouders wel of niet bij of in de kast gezien zijn.

Broed en nestsucces 2024

Gemiddeld aantal eieren	Gemiddeld aantal jongen per broedsel	broedsucces	nestsucces
4,7	3,5	2,9	77%

Jaarverslag 2024

Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Resultaten broedgevallen van de afgelopen 4 jaren

In de volgende tabel wordt het broed en nestsucces over deze 4 jaren in cijfers weergegeven.

Tabel:12

jaar	gemiddeld aantal eieren	gem.aantal jongen per broedsel	broedsucces	nestsucces
2020	4,1	2,8	2,1	61%
2021	4,7	4,2	3,2	95%
2022	4,85	4,3	3,15	85%
2023	5,3	4,9	4,7	100%
2024	4,7	3,5	2,9	77%

Er werden 40 jonge torenvalken geringd waarvan later 4 torenvalken dood werden teruggevonden.

Jaarverslag 2024
Jaarverslag steen- en kerkuilen werkgroep Hei-Heg en Hoogeind

Tot slot

Gaarne wil ik iedereen bedanken voor zijn of haar bijdrage aan het welslagen van het welzijn van de steen- en kerkuilen en torenvalken in onze regio. Hopelijk wordt 2025 weer een mooi en goed uilen en torenvalkjaar.

Colofon

Jaarverslag samengesteld door Adrie Staals, coördinator uilenwerkgroep Hei-Heg en Hoogeind

E-mail coördinator: a.staals56@upcmail.nl

Website: www.heiheghoogeind.nl

Foto's zijn, tenzij anders vermeld, gemaakt door Erik van Asten.

